

Diskussionsunderlag - revidering av arvodesreglementet för kommunalt förtroendevalda i Huddinge kommun

Beskrivning av ärendet

Den 21 november 2024 gav kommittén för arvodes- och partistödsfrågor kommunstyrelsens förvaltning i uppdrag att ta fram ett diskussionsunderlag för översyn av arvodesreglementet inför kommande mandatperiod. Med stöd av underlaget ska kommittén för arvodes- och partistödsfrågor därefter ge inriktning inför förslag om nytt eller reviderat arvodesreglemente.

Bakgrunden är att arvodesreglementet för kommunalt förtroendevalda i Huddinge kommun i flera avseenden har uppfattats som svårt att tolka, vilket bland annat tar sig uttryck genom att vissa frågor rörande arvoden är återkommande. Det finns därför behov av att se över reglementet både språkligt och juridiskt.

Som en del av översynen har kommunstyrelsens förvaltning tagit in exempel på arvodesreglementen från andra kommuner. Dessa har fungerat som jämförelsematerial för att överväga eventuella förändringar i Huddinge kommuns arvodesreglemente. Valet av kommuner motiveras av att de är kommuner som Huddinge kommun ofta jämför sig med på grund av geografisk närhet och likartad befolkningsstorlek.

Kommunstyrelsens förvaltning har även kommit med förslag på en del språkliga och redaktionella revideringar och förtydliganden. Syftet med dessa är att texten ska återspegla den faktiska tillämpningen av reglementet. Dessa revideringar återspeglas i den bilagda jämförelsetabellen.

Tillägg efter KAP:s sammanträde den 20 november 2025

Vid kommittén för arvodes- och partistödsfrågors senaste sammanträde den 20 november 2025 efterfrågades exempel på hur arvodesreglementet skulle se ut om samtliga arvoden redovisades i procent i stället för belopp. Dels om alla arvoden redovisades i förhållande till kommunalrådsarvodet, dels om alla arvoden redovisades i förhållande till statsrådsarvodet. Därför finns det bilagt i ärendet två versioner av arvodesreglementet som redovisar detta.

1. Uppräkning av fasta arvoden

Huddinge kommun

I Huddinge kommun uppgår månadsarvodel till 86 658 kronor för förtroendevald som ägnar sig åt uppdraget på heltid. För varje påföljande år räknas arvodel upp med den procentsats som kommunens anställda erhållit i genomsnittlig löneökning under året dessförinnan.

Genomsnittlig löneutveckling i Huddinge kommun	
År	Procentuell ökning
2019	2,4
2020	1,5
2021	2,0
2022	1,9
2023	2,3
2024	3,3

Genomsnittlig löneutveckling i Huddinge kommun	
Total procentuell ökning sedan 2019 (2024)	Genomsnittlig procentuell ökning per år
14,2 %	2,2 %

Uppräkning kopplat till statsrådsarvodel

I Stockholms stad, Nacka kommun och Haninge kommun är arvodel till kommunal- och oppositionsråd kopplat till statsrådsarvodel. År 2025 uppgår statsrådsarvodel till 161 000 kr.

Statsrådsarvodel	
År	Procentuell förändring från föregående år
2019	2,2
2020	0
2021	2,2
2022	2,1
2023	3,8
2024	3,7

Statsrådsarvodet	
Total procentuell ökning sedan 2019 (2024)	Genomsnittlig procentuell ökning per år
14,7 %	2,3 %

Stockholms stad

I Stockholms stad motsvarar arvodet för borgarråd 80 % av statsrådsarvodet, vilket ger 128 800 kronor. Har ett borgarråd tjänstgjort mer än fyra år höjs arvodet till 90 %, motsvarande 144 900 kronor. Finansborgarrådet (ordförande i borgarrådsberedningen) får ett arvode som är 10 % högre än det högsta arvodet för övriga borgarråd, vilket innebär 159 390 kronor.

Nacka kommun

I Nacka kommun motsvarar arvodet för kommunalråd 60 % av statsrådsarvodet (96 600 kronor). Kommunalråd som även är kommunstyrelsens ordförande får 70 % av statsrådsarvodet (112 700 kronor).

Haninge kommun

I Haninge kommun är det fasta månadsarvodet för kommunalråd med 100 % sysselsättningsgrad 85 833 kronor. Kommunstyrelsens ordförande får ett tillägg på 10 % av kommunalrådsarvodet, vilket ger 94 416 kronor. Arvodet justeras årligen i takt med utvecklingen av statsrådsarvodet och avrundas uppåt till närmaste 500-tal.

Botkyrka kommun och riksdagsarvodet

I Botkyrka kommun utgör grundarvode för ledamot i Sveriges riksdag basarvode för beräkning av samtliga arvoden. Ett kommunalråd som även är gruppleddare i den styrande majoriteten får 115 % av basarvode (86 825 kronor). Kommunstyrelsens ordförande erhåller 130 % av basarvode (98 150 kronor).

Riksdagsledamöternas arvoden	
År	Procentuell förändring från föregående år
2019	2,3
2020	2,2
2021	2,2
2022	2,3
2023	2,1

2024	3,4
------	-----

Riksdagsledamöternas arvoden	
Total procentuell ökning sedan 2019 (2024)	Genomsnittlig procentuell ökning per år
15,4 %	2,4 %

Sammanfattning

Statsrådets arvoden fastställs av Statsrådsarvodesnämnden och riksdagsledamöternas arvoden av Riksdagens arvodesnämnd. Båda arvodena omprövas normalt en gång per år. Justeringarna sker inte genom något fast index utan bestäms genom diskretionära beslut, det vill säga beslut baserat på omdöme snarare än strikt formella regler, där nämnderna bland annat tar hänsyn till den allmänna löneutvecklingen i samhället.

Som jämförelserna i tabellerna visar har utvecklingen av riksdagsledamötersarvodet, statsrådsarvodet och den genomsnittliga löneutvecklingen i Huddinge kommun varit likartad över tid. Det talar för att det inte finns något starkt incitament att ändra nuvarande ordning, där arvodet i Huddinge knyts till löneutvecklingen för kommunens anställda. Denna modell kan dessutom upplevas som rättvis, eftersom politiska företrädares arvoden utvecklas i takt med personalens löner i kommunen.

2. Principer för deltidsuppdrag som understiger 40 procent av heltid

Det har tidigare i Huddinge kommun uppstått en viss problematik gällande fördelningen av heltidsuppdragen inom de politiska partierna. Enligt kommunallagen, KL, och Huddinge kommuns arvodesreglemente, ska ett uppdrag som oppositionsråd fullgöras på betydande del av heltid, vilket motsvarar minst 40 procent av heltid. I praktiken har det dock inte alltid varit möjligt för partierna att organisera uppdragen på ett sätt som gör detta genomförbart för samtliga kommunalråd. I sådana fall har kommunen varit tvungen att tillämpa särskilda lösningar för de berörda kommunalråden. Sådana ad hoc-lösningar är dock inte långsiktigt hållbara eller önskvärda. Därför har det funnits ett behov av att ta fram en mer långsiktig och generell lösning som kan användas när liknande situationer uppstår.

Juridiska förutsättningar

Enligt 4 kap. 2 § KL, och Huddinges kommuns arvodesreglemente § 3, ska den som inom kommunen fullgör ett förtroendeuppdrag på heltid eller betydande del av heltid ha benämningen kommunalråd, borgarråd, regionråd, oppositionsråd eller en annan benämning som fullmäktige bestämmer. Av Huddinge kommuns arvodesreglemente § 3, framgår att gränsen för vad som utgör betydande del av heltid är minst 40% av heltid. Även enligt SKR:s kommentar till KL, ”Kommunallagen med kommentarer och praxis”, anses en naturlig gräns för vad som utgör betydande del av heltid vara 40 procent av heltid. I samma kommentar anges att gränsdragningen kan variera utifrån de lokala förhållandena och omständigheterna i det enskilda fallet men att gränsen inte kan sättas hur lågt som helst. Exakt vad som utgör ”hur lågt som helst” är en bedömningsfråga.

Av SOU 2015:24, En kommunallag för framtiden, framgår att syftet med införandet av begreppen kommunalråd och oppositionsråd i kommunallagen var att förtydliga att det finns förtroendevalda som fullgör sina uppdrag på hel- eller deltid och att de förtroendevalda har olika roller i styrningen av kommuner. Friheten för kommuner att utforma kommunalrådsinstitutet utifrån egna utgångspunkter kvarstår. Även andra benämningar än kommunalråd och oppositionsråd kan användas och likaså kan dessa benämningar användas även för en förtroendevald som är verksam i mindre omfattning än ”betydande del av heltid”. Det sista anges även i Prop. 2013/14:5.

En förtroendevald i en kommun har enligt KL rätt till ett antal ersättningar, inkluderade ersättning för förlorade arbetsinkomster, ersättning för resekostnader samt ersättning för kostnader för barntillsyn. Enligt 4 kap. 17 § KL har inte kommunal- eller oppositionsråd rätt till sådan ersättning. Detta eftersom heltidsuppdrag och de mer omfattande deltidsuppdragen från ersättningssynpunkt bör jämföras med ett vanligt arbete, se prop. 1982/83:97 s. 24 f. Som ytterligare juridiskt stöd finns även en dom från högsta förvaltningsrätten, [HFD 2017 ref. 28](#), i vilken konstateras att ett ersättningssystem som utesluter en förtroendevalds rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst och andra ekonomiska förmåner vid fullgörande av ett uppdrag som uppenbarligen inte omfattar betydande del av heltid, inte kan anses vara förenligt med lagstiftningen. Även Huddinge kommuns arvodesreglemente är framtaget mot bakgrund av nu nämnda lagstiftning.

Föreslagna lösningar

Det finns stöd i både prop. 2013/14:5 och SOU 2015:24 för att en kommun kan använda benämningen "kommunalråd" eller "oppositionsråd" även för en förtroendevald som är verksam i mindre omfattning än "betydande del av heltid". Detta är förenligt med kommunallagen under förutsättning att det tydligt klargörs att sådana benämningar inte medför de rättsliga konsekvenser som normalt är förknippade med ett mer omfattande uppdrag (till exempel utebliven rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst).

Benämningen i sig innebär inga juridiska konsekvenser om den inte kombineras med ett faktiskt uppdrag på betydande del av heltid. Det avgörande är i stället vilket uppdrag som faktiskt utförs och hur det är reglerat i arvodesreglementet.

Därmed skulle en lösning kunna vara att förtydliga i arvodesreglementet att det är omfattningen av uppdraget, inte titeln, som avgör vilka regler den förtroendevalde omfattas av.

Det skulle även vara möjligt att införa en särskild kategori i arvodesreglementet för förtroendevalda som benämns kommunal- eller oppositionsråd, men som fullgör sitt uppdrag i en omfattning som understiger 40 procent av heltid. Dessa personer bör i så fall omfattas av § 4 i arvodesreglementet, men i övrigt omfattas av de bestämmelser som gäller för övriga förtroendevalda.

När Sven Pernils (SD) valdes till nytt oppositionsråd (KF 2025-04-28, § 17) efter Martin Nigals (SD) tillämpades en liknande lösning. I val-PM:et och beslutet tydliggjordes att uppdraget som oppositionsråd på 20 procent innebär att Sven Pernils omfattas av arvodesreglementets § 4, men i övrigt inte tillhör gruppen hel-

eller deltidsarvoderade. I stället omfattas han av de bestämmelser som gäller för övriga förtroendevalda enligt arvodesreglementet för kommunalt förtroendevalda i Huddinge kommun.

Förslag på tillämpning i arvodesreglementet:

”Kommunal- eller oppositionsråd som fullgör sitt uppdrag på mindre än betydande del av heltid (40%), har rätt till månadsarvode med belopp som fullmäktige har beslutat om enligt bilaga 1.1. Månadsarvodet fastställs i proportion till hur stor andel av heltid som uppdraget avser. Uppdraget som kommunal- eller oppositionsråd med en omfattning om mindre än 40 procent innebär att den förtroendevalde omfattas av arvodesreglementets § 4 punkt a, c och d, men i övrigt inte tillhör gruppen heltids- och deltidsarvoderade. I stället omfattas den förtroendevalde av de bestämmelser som gäller för övriga förtroendevalda i arvodesreglemente för kommunalt förtroendevalda i Huddinge kommun.

Kommunal- eller oppositionsråd som fullgör sitt uppdrag på mindre än betydande del av heltid (40%), har rätt till ersättning för de arbetsinkomster och ekonomiska förmåner som de förlorar när de fullgör sina uppdrag”

Tillägg efter KAP:s sammanträde den 20 november 2025

Vid kommittén för arvodes- och partistödsfrågors senaste sammanträde den 20 november 2025 väcktes frågan om hur situationen ska hanteras när ett kommunalråd har ett uppdrag som inte motsvarar betydande del av heltid, men samtidigt innehar flera andra uppdrag som sammantaget överstiger denna gräns. Frågan är om den förtroendevalde i ett sådant fall bör omfattas av samma regelverk som ett kommunalråd med ett uppdrag på betydande del av heltid.

Enligt SKR:s kommentar till KL 4 kap. 2 §, ”Kommunallagen med kommentarer och praxis”, omfattas en förtroendevald inte av bestämmelserna för uppdrag på betydande del av heltid enbart på grund av att flera mindre uppdrag tillsammans överstiger gränsen. Det som är avgörande är ifall ett enskilt uppdrag i sig uppgår till heltid eller betydande del av heltid. Förtroendevalda bör därför endast omfattas av dessa regler om de har ett sådant uppdrag som på egen hand når upp till denna nivå.

Det kan även nämnas att kommunalråd och oppositionsråd väljs av kommunfullmäktige. Det är med andra ord inte benämningar som erhålls per automatik, utan de förtroendevalda som innehar dem erhåller benämningarna i samband med val av kommunfullmäktige.

3. Principer för arvoden för uppdrag i utskott eller andra underorgan

Huddinge kommun

I Huddinge kommun ges årsarvoden till ledamöter som också tjänstgör i arbetsutskott (AU). I verksamhetsnämnderna uppgår detta till 9 819 kronor för ledamot i nämnd som tillika är ledamot i AU, 5 995 kronor för övriga ledamot och 2 740 för ersättare. Inom kommunstyrelsen är årsarvode 14 500 kronor för ledamöter och 9 819 kronor för ersättare. Motsvarande nivåer gäller även i kommunstyrelsens klimat- och miljöutskott samt kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott. Ledamöter och ersättare i kommunstyrelsens arbetsutskott erhåller inget årsarvode utöver det arvode de erhåller som ledamöter eller ersättare i kommunstyrelsen.

Det har väckts frågor om vad som är mest ändamålsenligt när en person samtidigt innehar uppdraget som ledamot i nämnd och i arbetsutskott. Eftersom uppdragen till stor del överlappar varandra och arbetsinsatserna ofta hänger nära samman, finns det skäl att överväga om den nuvarande ordningen innebär en välavvägd och proportionerlig ersättning i förhållande till uppdragets faktiska omfattning.

Stockholms stad

I Stockholms stad utgår inget särskilt årsarvode till ledamöter eller ersättare i kommunstyrelsens utskott. Ersättningen begränsas till ett sammanträdesarvode, som är lika för alla ledamöter. Det finns få nämndutskott i Stockholm – undantag är bland annat socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden och stadsdelsnämnderna – men inte heller i dessa fall betalas något särskilt årsarvode ut för uppdrag i utskotten.

Haninge kommun

I Haninge kommun får ledamöter och ersättare i fasta råd, beredningar och utskott som tillsatts av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige ett årsarvode om 6 500 kronor, utöver det årsarvode på 47 000 kronor som utgår för uppdraget som ledamot samt ersättare i kommunstyrelsen. Ledamot och ersättare i verksamhetsnämnd erhåller ett årsarvode om 11 500 kronor, och därutöver ett årsarvode om 6 500 kronor som ledamot eller ersättare i utskott.

Botkyrka kommun

I Botkyrka kommun tillämpas principen att årsarvode enbart utgår till presidiet – det vill säga ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande – i nämnder och utskott. Övriga ledamöter och ersättare erhåller inget årsarvode, oavsett uppdragets omfattning eller varaktighet. Inom nämnderna uppgår ordförandens årsarvode vanligtvis till 90 600 kronor, 1:e vice ordförandes arvode till 63 420 kronor och 2:e vice ordförandes till 72 480 kronor. För uppdraget som ordförande och vice ordförande i utskott eller beredningar under kommunstyrelsen eller nämnderna, utgår i regel ett årsarvode om 22 650 kronor respektive 18 120 kronor. Dialog- och demokratiberedningen, socialnämndens barnutskott och socialnämndens ungdoms- och vuxenutskott är undantag, där ordförande erhåller 72 480 kronor, 1:e vice ordförande 45 300 kronor och 2:e vice ordförande 54 360 kronor.

Nacka kommun

I Nacka kommun är det enbart presidieledamöter som kan erhålla årsarvode, i enlighet med regler som kommunfullmäktige beslutar om inom ramen för mål- och budgetprocessen. I ordinarie nämnder utgår inget särskilt årsarvode som ledamot i utskott, med undantag för särskilda fall såsom kommunstyrelsens miljöutskott och trygghetsutskott. Årsarvode utgår också till ledamöter i socialutskottet och i myndighetsutskottet inom miljö- och stadsbyggnadsnämnden. I verksamhetsnämnden uppgår ordförandens årsarvode till 261 375 kronor, och vice ordförandena erhåller 50 procent av detta. I utskott under kommunstyrelsen är arvodesnivån 39 729 kronor för ordförande, med samma proportionella ersättning till 1:e och 2:e vice ordförande.

Sammanfattning

Genomgången visar att det råder stora skillnader mellan kommunerna när det gäller arvoden för uppdrag i utskott och underorgan. I Haninge kommun, likt i Huddinge, erhåller ledamöter och ersättare i utskott ett extra årsarvode. Stockholm tillämpar en modell där inga särskilda årsarvoden betalas ut till utskottsledamöter, utan enbart sammanträdesarvoden. Botkyrka och Nacka har däremot en tydligare fokus på presidierna, där årsarvoden i huvudsak reserveras för ordförande och vice ordförande, medan övriga ledamöter enbart får sammanträdesarvoden.

Tillägg efter KAP:s sammanträde den 20 november 2025

Vid kommittén för arvodes- och partistödsfrågors senaste sammanträde den 20 november 2025 rådde det en bred samsyn kring att de inte bör ske några förändringar i Huddinge kommun kopplat till den här frågan.

4. Arvodesnivåer och principer för vice ordförande vis-a-vis ordförande

Huddinge kommun

I Huddinge kommun får ordförande i verksamhetsnämnderna ett månadsarvode motsvarande 36 307 kronor (50% av ett ordförandearvode). De flesta nämndordförandena erhåller dock månadsarvode i egenskap av kommunalråd, vilket innebär att de får en andel av ett helt månadsarvode (86 658 kronor) i proportion till hur stor andel av heltid som uppdraget avser. Förste och andre vice ordförande i samma nämnder erhåller ett årsarvode om 34 023 kronor. I kommunfullmäktige är ordförandens arvode 85 630 kronor per år, medan vice ordförande får 53 947 kronor.

Organ	Ordförande (100%)	1:e vice ordförande	2:e vice ordförande
Verksamhetsnämnder	435 684 kr/år (100%)	34 023 kr/år (7,8%)	34 023 kr/år (7,8%)
Kommunfullmäktige	85 630 kr/år (100%)	53 947 kr/år (63%)	53 947 kr/år (63%)

Stockholms stad

I Stockholms stad motsvarar månadsarvudet för kommunfullmäktiges ordförande ett helt arvode, definierat som 65 procent av arvodet för ett borgarråd med mer än fyra års tjänstgöring, vilket motsvarar 119 340 kronor. Vice ordförande får 50 procent av ett helt arvode, motsvarande 59 670 kronor. I stadsdelsnämnderna uppgår årsarvodet från 1 januari 2025 till 213 200 kronor för ordförande och 106 600 kronor för både förste och andre vice ordförande. I verksamhetsnämnderna är årsarvodet för ordförande 91 800 kronor, medan vice ordförande erhåller 73 400 kronor per år.

Organ	Ordförande (100 %)	1:e vice ordförande	2:e vice ordförande
Kommunfullmäktige	119 340 kr/månad (100%)	59 670 kr/månad (50%)	59 670 kr/månad (50%)
Stadsdelsnämnder (fr. 2025)	213 200 kr/år (100 %)	106 600 kr/år (50 %)	106 600 kr/år (50 %)
Verksamhetsnämnder	91 800 kr/år (100 %)	73 400 kr/år (80 %)	–

Haninge kommun

I Haninge kommun har ordförande i kommunfullmäktige ett årsarvode om 70 000 kronor. Förste och andre vice ordförande har ett arvode om 48 000 kronor vardera. När det gäller verksamhetsnämnder varierar ordförandens arvode mellan 65 och 100 procent av ett kommunalrådsarvode (vilket 2024 uppgår till 1 030 000 kronor per år). Arvodet för förste vice ordförande ligger mellan 15 och 40 procent av kommunalrådsarvodet, medan det för andre vice ordförande varierar mellan 20 och 100 procent. Det bör dock noteras att arvoden i många fall är kopplade till uppdraget som kommunalråd eller oppositionsråd.

Organ	Ordförande (100 %)	1:e vice ordförande	2:e vice ordförande
Kommunfullmäktige	70 000 kr/år (100 %)	48 000 kr/år (68,6 %)	48 000 kr/år (68,6 %)
Verksamhetsnämnder	65–100 % av kommunalrådsarvode	15–40 % av kommunalrådsarvode	20–100 % av kommunalrådsarvode

Botkyrka kommun

I Botkyrka kommun är årsarvodet för ordförande i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämnderna 90 600 kronor. Förste vice ordförande har ett arvode om 63 420 kronor, och andre vice ordförande erhåller 72 480 kronor. För beredningar under kommunstyrelsen är arvodet för ordförande 22 650 kronor, och för vice ordförande 18 120 kronor.

Organ	Ordförande (100 %)	1:e vice ordförande	2:e vice ordförande
Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder	90 600 kr/år (100 %)	63 420 kr/år (70,0 %)	72 480 kr/år (80,0 %)
Beredningar under kommunstyrelsen	22 650 kr (100 %)	18 120 kr (80,0 %)	–

Nacka kommun

I Nacka kommun tillämpas en procentuell modell där årsarvodet för både förste och andre vice ordförande är satt till 50 procent av ordförandens arvode i samtliga organ. Årsarvodet för ordförande i kommunfullmäktige är 88 868 kronor, vilket innebär att årsarvodet för vice ordförande är 44 434 kronor. Årsarvodet för ordförande i de flesta verksamhetsnämnder är 261 375 kronor, vilket innebär att årsarvodet för vice ordförande är 130 688 kronor.

Organ	Ordförande (100 %)	1:e vice ordförande	2:e vice ordförande
Kommunfullmäktige	88 686 kr/år (100 %)	44 434 kr/år (50 %)	44 434 kr/år (50 %)
Verksamhetsnämnder	261 375 kr/år (100%)	130 688 kr/år (50%)	130 688 kr/år (50%)

Sammanfattning

Genomgången visar att Huddinge kommun tillämpar en relativt låg nivå för vice ordförande i verksamhetsnämnderna i förhållande till ordföranden. Arvodet för förste och andre vice ordförande uppgår endast till ca 7,8 procent av arvodet för ordförande. Däremot är det värt att poängtera att nästan alla nämndsordförande i Huddinge kommun även är hel- eller deltidsarvoderade kommunalråd, vilket innebär att de egentligen får ersättning i egenskap av kommunalråd och inte i egenskap av nämndsordförande.

I kommunfullmäktige är skillnaden betydligt jämnare: ordföranden har ett årsarvode på 85 630 kronor, medan vice ordföranden erhåller 53 947 kronor, motsvarande 63 procent.

Jämförelsekommunerna uppvisar olika modeller. Stockholm och Nacka har en tydligare proportionering där vice ordföranden får omkring hälften av ordförandens arvode, oavsett organ. Botkyrka ligger ännu högre, där vice ordföranden ofta får 70–80 procent. Haninge har en mer varierad modell, där nivåerna är kopplade till kommunalrådsarvodet och kan variera kraftigt mellan olika nämnder och uppdrag.

Sammantaget innebär detta att Huddinge särskiljer sig genom att hålla en relativt låg ersättningsnivå för vice ordföranden i nämnderna, samtidigt som skillnaderna är mer i linje med övriga kommuner när det gäller kommunfullmäktige. En möjlig förklaring till skillnaden är att vice ordförandeskapet i andra kommuner i större utsträckning är kopplat till ett tydligare ansvar än vad som är fallet i Huddinge kommun. Mot bakgrund av detta kan det finnas anledning att se över hur förhållandet mellan ordförande och vice ordförande bör utformas framöver.

Tillägg efter KAP:s sammanträde den 20 november 2025

Vid kommittén för arvodes- och partistödsfrågors senaste sammanträde den 20 november 2025 framfördes synpunkter om att arvodesnivåerna för vice ordförande i nämnderna är för låga. Utskottet gav därför förvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag på vad som kan anses vara rimliga nivåer vid en höjning. Det betonades även att arvodet bör vara detsamma för 1:e och 2:e vice ordförande.

Det lyftes också synpunkter på skillnaden mellan kommunalrådsarvodet och ordförandearvodet. I dagsläget erhåller en ordförande som inte samtidigt är kommunalråd ett arvode motsvarande 37 483 kronor (50 procent av ett ordförandearvode om 74 967 kronor, bilaga 1.1 tredje punkten). Utskottet ansåg att en sådan skillnad är motiverad, men framhöll samtidigt att ordförandearvodet bör justeras upp inför nästa mandatperiod, då avståndet har ökat över tid till följd av procentuella uppräknings.

När det gäller årsarvodet för vice ordförande i nämnderna föreslår förvaltningen att nivån höjs till att motsvara arvodet för vice ordförande i kommunfullmäktige, vilket år 2026 uppgår till 55 695 kronor. Bedömningen är att uppdraget som vice ordförande i kommunfullmäktige inte nödvändigtvis är mer omfattande än motsvarande uppdrag i en verksamhetsnämnd. Förslaget innebär därmed en tydlig höjning utan att fråga kommunens övergripande principer.

Avseende månadsarvodet för nämndordförande som inte är kommunalråd föreslår förvaltningen att arvodet kopplas till kommunalrådsarvodet i stället för att fastställas som ett fristående belopp. Den föreslagna nivån är att ordförandearvodet utgår från 90 procent av ett kommunalrådsarvode, det vill säga 90 procent av 89 465 kronor (2026 års nivå), vilket motsvarar 80 518 kronor. En nämndordförande skulle därmed erhålla 50 procent av 80 518 kronor, i stället för 50 procent av 74 967, vilket innebär en höjning från 37 483 till 40 259 kronor.

5. Bör 1:e vice ordförande få sammanträdesarvode för ordförandeberedningar?

I dagsläget råder det osäkerhet om huruvida man ska tolka arvodesreglementet som om deltagande i ordförandeberedningar ska berättiga sammanträdesarvode. Ordförande får inget sammanträdesarvode för dessa möten, eftersom de ofta är heltids- eller deltidsarvoderade och anses fullgöra sitt uppdrag inom ramen för sitt fasta arvode. Däremot är vice ordföranden i många fall varken hel- eller deltidsarvoderad, vilket aktualiserar frågan om ersättning bör utgå för deras deltagande.

Enligt 10 § i arvodesreglementet för kommunalt förtroendevalda i Huddinge kommun ingår flera typer av förberedande uppgifter i det fasta årsarvodet för förtroendevalda som inte är heltidsarvoderade. Det inkluderar bland annat genomgång av ärenden, kontakter med andra politiker och överläggningar med förvaltningschef. Mot denna bakgrund skulle ordförandeberedningar kunna tolkas som en del av sådana överläggningar, och därmed inte vara ersättningsgrundande.

Samtidigt anges i 2 § om ersättningsberättigade sammanträden att ersättning utgår för bland annat ”protokollfört sammanträde med beredningar” samt ”presidiemöte i fullmäktige, fullmäktigeberedning, nämnd eller utskott”. Det skulle kunna tolkas som att ordförandeberedningar omfattas av reglementet. Dock är dessa möten vanligtvis inte protokollförda och faller inte heller tydligt in under definitionen av presidiemöte, vilket skapar en viss tolkningsproblematik. Det finns därför behov av att tydliggöra hur ordförandeberedningar ska hanteras i förhållande till ersättning.

En jämförelse med andra visar att de flesta kommuner inte betalar ut ersättning för motsvarande ordförandeberedning.

I Stockholms stad utgår ingen ersättning för motsvarande ordförandeberedningar enligt stadens förteckning över kommunala arvoden.

I Haninge kommun är både ordföranden och 1:e vice ordföranden hel- eller deltidsarvoderade, och ordförandeberedningar ingår i månadsarvodet – något extra sammanträdesarvode utgår alltså inte.

I Botkyrka kommun utgår arvode för olika typer av förrättningar, däribland förrättningar motsvarande ordförandeberedningar förutsatt att förrättningen är knuten till ett uppdrag. Däremot omfattas inte ordföranden eller förtroendevalda med årsarvode motsvarande minst 70 % av ett basarvode, eftersom sådana insatser anses ingå i heltidsuppdraget.

I Nacka kommuns reglemente för förtroendevalda framgår att ersättning utgår för överläggning med direktör, enhetschef, verksamhetschef eller annan anställd som har uppdrag för det kommunala organ som den förtroendevalde själv tillhör.

Sammanfattningsvis visar genomgången att det finns olika tolkningar och modeller för hur ordförandeberedningar hanteras i fråga om ersättning. För Huddinge kommun vore det framför allt önskvärt att tydliggöra huruvida dessa möten ska vara ersättningsberättigade eller inte.

Tillägg efter KAP:s sammanträde den 20 november 2025

Vid kommittén för arvodes- och partistödsfrågors senaste sammanträde den 20 november 2025 framfördes att en höjning av årsarvodet för vice ordförande bör innebära att ordförandeberedningar inte ger rätt till sammanträdesarvode. Det framfördes även att frågan om politiska förmöten, och om huruvida dessa ska ge rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst, bör ses över.

Samtidigt ansågs att rätten till ersättning för förlorad arbetsinkomst vid ordförandeberedningar bör kvarstå. Enligt nuvarande formulering i arvodesreglementet saknas dock sådan rätt. Förvaltningen fick därför i uppdrag att undersöka i vilken utsträckning detta är förenligt med kommunallagen.

Enligt 4 kap. 12 § kommunallagen har förtroendevalda rätt till skäligen ersättning för den arbetsinkomst och de ekonomiska förmåner som de går miste om när de fullgör sina uppdrag. Av SKR:s kommentarer till kommunallagen, ”Kommunallagen med kommentarer och praxis”, framgår att denna typ av ersättning är obligatorisk. Av förarbetena framgår dock att rätten i första hand avser protokollförda sammanträden. I övrigt är det upp till kommunen att avgöra vilka aktiviteter och vilken tid som ska omfattas, där exempelvis partigruppsmöten och presidie möten nämns i SKR:s kommentar. Huvudregeln är att om en förtroendevald har rätt till ledighet enligt 4 kap. 11 §, så föreligger även rätt till ersättning för det inkomstbortfall som uppstår.

Det innebär att kommunen själv kan besluta om huruvida ordförandeberedningar eller partigruppsmöten ska ge rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Det finns inte heller något som hindrar att ordförandeberedningar inte arvodas, eftersom arvoden enligt 4 kap. 16 och 17 §§ kommunallagen är frivilliga.

6. Principer för förlorad arbetsinkomst för egenföretagare

Förtroendevalda i Huddinge kommun, som inte är hel- eller deltidsarvoderade, och som genom begärd ledighet för det kommunala uppdraget vidkänns löneavdrag eller motsvarande, erhåller ersättning för styrkt förlorad arbetsinkomst med anledning av ersättningsberättigade sammanträden.

En förtroendevald som är egenföretagare har rätt till en schablonersättning, förutsatt att vederbörande kan visa att en arbetsinkomst faktiskt gått förlorad. Ersättningen beräknas utifrån den senast fastställda sjukpenningen per dag.

Det specificeras dock inte i arvodesreglementet hur man som egenföretagare visar att en arbetsinkomst har förlorats. Det framgår inte heller om det bör tas hänsyn till restiden när man beräknar förlorad arbetsinkomst. Därför skulle det vara önskvärt ifall detta förtydligades.

Stockholm stad tillämpar en modell där förtroendevalda har rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst samt semesterförmåner för all tid – inklusive restid – som krävs för aktiviteter som ger rätt till sammanträdes- eller dagarvode. Ersättningen reduceras inte med eventuellt utbetalat sammanträdesarvode. För egenföretagare krävs att ett intyg från företagets revisor bifogas en gång per år, som styrker att det yrkade inkomstbortfallet är rimligt.

I Haninge räknas den förlorade arbetsinkomsten utifrån det antal timmar, inklusive restid, som den förtroendevalde behövt avstå från arbete för att kunna delta i ett sammanträde eller motsvarande. Ersättning kan utgå för upp till åtta timmar per dag. För egenföretagare och andra som inte kan redovisa löneavdrag används en schablonberäkning som grundar sig på den sjukpenninggrundande årsinkomsten, dividerad först med 12 och därefter med 165, vilket motsvarar antalet arbetstimmar per månad.

Botkyrka tillämpar en modell där förtroendevalda som saknar arbetsgivare, såsom egenföretagare eller fria yrkesutövare, ersätts i enlighet med deras sjukpenninggrundande inkomst. Om aktuell uppgift från Försäkringskassan saknas används i stället Skatteverkets senaste uppgift om taxerad inkomst som beräkningsunderlag.

I Nacka utgår en schablonersättning för förlorad arbetsförtjänst till alla förvärvsarbetande förtroendevalda som deltar i möten under sin arbetstid, inklusive kvällar för den som arbetar skift. Med förvärvsarbetande avses både

anställda och egenföretagare. Schablonen fastställs årligen i samband med mål- och budgetbeslut.

Av sammanställningen framgår att både Stockholm stad och Haninge kommun förtydligar i sina arvodesreglementen att även restid räknas in i den förlorade arbetsinkomsten. Stockholm stad är den enda jämförelsekommunen som specificerar vilket typ av intyg som krävs för att styrka inkomstbortfallet för egenföretagare. Övriga jämförelsekommuner nämner ingenting om att man som egenföretagare behöver styrka sitt inkomstbortfall.

Mot denna bakgrund vore det önskvärt att Huddinge kommun tydliggör att restid ska ingå i beräkningen av förlorad arbetsinkomst. Det finns också skäl för kommunen att ta ställning till hur egenföretagares inkomstbortfall ska hanteras: antingen genom att ange vilken form av intyg eller underlag som ska användas för att styrka inkomstförlust, eller genom att helt avstå från sådana krav. På så sätt skulle regelverket bli mer transparent, förutsägbart och likvärdigt för olika grupper av förtroendevalda.

7. Förtydligande kring vilka utskott och beredningar deltidsarvoderade ska erhålla arvode för

Enligt 4 § i arvodesreglemente för kommunalt förtroendevald i Huddinge kommun, har deltidsarvoderad förtroendevald inte rätt till sammanträdesarvode i sådan nämnd eller i sådan nämnds utskott, beredning eller råd i vilken det deltidsarvoderade uppdraget fullgörs. Deltidsarvoderade kommunalråd fullgör sina uppdrag enligt vad som framgår av bilaga 1.2. Deltidsarvoderade oppositionsråd fullgör sina uppdrag i kommunstyrelsen. För övriga uppdrag utgår fast årsarvode enligt bilaga 2 samt arvode enligt § 2.

Detta har i praktiken skapat viss otydlighet kring vilka organ de deltidsarvoderade som fullgör sina uppdrag i kommunstyrelsen ska erhålla års- och sammanträdesarvode för. Särskilt har frågan aktualiserats efter beslutet att kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott och kommunstyrelsens klimat- och miljöutskott ska betraktas som egna nämnder. Det innebär att deltidsarvoderade som fullgör sina uppdrag i kommunstyrelsen ska ha rätt till arvode för dessa utskott. De ska däremot inte ha rätt till arvode för:

- Kommunstyrelsens arbetsutskott
- Beredning för trygghet, prevention och demokrati
- Näringslivsberedningen

I dagsläget har regeln tillämpats felaktigt, vilket har medfört att deltidsarvoderade som fullgjort sina uppdrag i kommunstyrelsen även har fått arvode för beredningen för trygghet, prevention och demokrati. Det har även uppstått oklarheter kring om ersättning ska utgå för kommunstyrelsens arbetsutskott. För att undanröja dessa oklarheter bör § 4 förtydligas.

Förslag på tillämpning i arvodesreglementet:

”Deltidsarvoderade kommunalråd som fullgör sina uppdrag i kommunstyrelsen har rätt till års- och sammanträdesarvode för sitt uppdrag som ledamot eller ersättare i kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott samt i kommunstyrelsens klimat- och miljöutskott. Deltidsarvoderade kommunalråd som fullgör sina uppdrag i kommunstyrelsen ska däremot inte erhålla års- eller sammanträdesarvode för uppdrag som ledamot eller ersättare i kommunstyrelsens

arbetsutskott, Beredning för trygghet, prevention och demokrati eller Näringslivsberedningen.”.

8. Arvoden för uppdrag i kommunala bolag

Bilaga 3 till Huddinge kommuns arvodesreglemente för kommunalt förtroendevalda i Huddinge kommun redovisar så kallade övriga arvoden. Förvaltningen har fått frågor om vad som gäller för uppdrag i kommunala bolag, särskilt för hel- och deltidsarvoderade, och föreslår därför att det läggs till en förtydligande text i aktuell bilaga.

Bilaga 3 infördes i samband med kommunfullmäktiges beslut den 12 december 2022 om ett reviderat arvodesreglemente. Syftet med tillägget var dels att tydliggöra att förtroendevalda även har rätt till arvode vid deltagande i bolagsstämmor och dels att skilja dessa uppdrag från uppdrag som utgår från kommunallagens definition av förtroendevalda.

4 kap. 1 § kommunallagen räknar upp vilka uppdrag som är förtroendevalda i kommunallagens mening. Gemensamt för de uppdrag som räknas upp i paragrafen är att de fullgörs inom den juridiska personen kommunen. Uppdrag i kommunala bolagsstyrelser omfattas inte, eftersom bolagen utgör egna juridiska personer. Därför omfattar inte arvodesreglementets bestämmelser uppdrag i kommunala bolagsstyrelser. Samtidigt har det funnits ett behov av att ha samtliga arvoden samlade i ett och samma dokument, därav att uppdragen och tillhörande arvoden står med i arvodesreglementets bilaga 3.

I arvodesreglementets § 4 anges att en förtroendevald med heltidsarvode inte har rätt till annat arvode enligt reglementet, med undantag för sammanträdesarvode i kommunfullmäktige. Samtidigt framgår av § 1 och § 2 vilka personer och sammanträden som omfattas av reglementet – där bolagsstämmor inte är inkluderade och därmed faller utanför dess tillämpningsområde.

För att förtydliga detta vore det lämpligt att göra ett tillägg med en förklarande text i bilagan.

Förslag på tillämpning i form av inledande text i arvodesreglementets bilaga 3:

”Bilaga 3 syftar till att tydliggöra att förtroendevalda i Huddinge kommun, inklusive hel- och deltidsarvoderade, har rätt till arvode för uppdrag kopplade till uppdrag i de kommunala bolagen Huga bostäder AB och Huddinge

samhällsfastigheter AB samt vid deltagande i bolagsstämmor, föreningsstämmor och motsvarande med uppdraget att representera Huddinge kommun. Det ska även tydliggöras att resterande delar av arvodesreglementet inte är tillämpliga för de uppdrag som räknas upp i aktuell bilaga.

Arvodena ovan utgör 20xx års nivå. För varje påföljande år räknas arvodet upp med den procentsats som kommunens anställda erhållit i genomsnittlig löneökning under året dessförinnan.”

9. Språkliga revideringar och förenklingar och ändringar i struktur

Förtydligande gällande bilaga 2 Fasta årsarvoden, 2c och 2 d

Under ”ordförande” står att om uppdraget tilldelas förtroendevald med hel- eller deltidsuppdrag utgår inget fast årsarvode. En liknande formulering saknas under Vice ordförande. Av reglerna för Huddinge kommuns funktionshinderråd respektive reglerna för Huddinge kommuns pensionärsråd framgår att de kommunala ledamöterna utses av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen utser även ordförande och vice ordförande i rådet.

Med anledning av nu nämnda kan frågan ställas om det bör vara likalydande bestämmelser avseende både ordförande och vice ordförande för de båda råden.

Förtydligande gällande årsarvode för ledamot eller ersättare i utskott

Det är inte alltid tydligt formulerat i arvodesreglementet gällande hur årsarvoden ska utgå för uppdrag i kommunstyrelsen eller en nämnd och dess utskott. Bland annat står det att ledamot och ersättare i utskott till kommunstyrelsen erhåller motsvarande årsarvode som ledamot och ersättare i kommunstyrelsen. Det bör i arvodesreglementet förtydligas att det enbart är förtroendevalda som inte har uppdrag på heltid eller betydande del av heltid som erhåller årsarvode för kommunstyrelsens arbetsutskott.

Gällande verksamhetsnämnderna i bilaga 2 finns det en formulering om att ledamot i nämnd som tillika är ledamot i AU erhåller ett arvode om 9 819 kronor. Det bör förtydligas att det arvode inte gäller ledamot i nämnd som är ersättare i AU. Sådan förtroendevald erhåller arvode som ”ledamot i nämnden”, tillsammans med arvodet för ”ersättare” som den erhåller i egenskap av ersättare i AU. Det vill säga, enligt 2023 års nivåer, 5 295 kronor plus 2 594, snarare än 9 294 kronor.

För att undanröja oklarheter bör formuleringen förtydligas. Detta kan göras genom att det läggs till en särskild punkt som heter ”ersättare i AU”, kompletterad med en asterisk som klargör att detta arvode utgör utöver det arvode som erhålls för uppdraget i nämnden.